

Назва дисципліни	ВК 30 Психологія акторської творчості
Загальна кількість кредитів та кількість годин для вивчення дисципліни	6 кредитів, 180 год., 5, 6 семестр, 3 курс ОС «Бакалавр»
Вид підсумкового контролю	Залік
Викладач	<i>к.і.н., доцент, доктор філософії</i> Борейко Галина Дмитрівна
Профайл викладача (ів) на сайті кафедри	<i>halbora@ukr.net</i>
E-mail викладача:	<i>halbora@ukr.net</i>
Посилання на освітній контент дисципліни в CMS Moodle (за наявності) або на іншому ресурсі	
Мова викладання	українська
Консультації	Онлайн-консультації: - обговорення проблемних питань по підготовці до практичних занять, психологічних, які виникають у поведенні репетицій з виконавцями.

Цілі навчальної дисципліни

Процес формування висококваліфікованих фахівців театрального мистецтва передбачає вивчення цілого ряду загальноосвітніх і професійних дисциплін, серед яких психологія акторської творчості.

Навчальна програма розроблена для студентів денної та заочної форм навчання кафедри театральної режисури за освітнім ступенем «Бакалавр»

Спецкурс з акторського психотренінгу є дисципліною у підготовці фахівців галузі знань 02 Культура і мистецтво спеціальності 026 Сценічне мистецтво.

Метою вивчення навчальної дисципліни є розкриття автогенези механізму творчості. Пізнати з чого складається здатність до творчості, її критерії. За допомогою оригінальних випробувань знайти потенціал до творчості. З'ясувати, які психологічні аспекти закладені в основу механізму акторської творчості. Практично розвинути здібності, що спонукають до творчості.

Основними **завданнями** навчальної дисципліни є:

Основні завдання курсу “Психологія акторського мистецтва”. Психологія акторської творчості в системі психологічних наук. Психологічні особливості творчості актора в сучасному театрі.

Психо-емоційний стан творчості актора – запорука успішного втілення режисерського задуму. Психофізичні можливості актора.

Загальні компетенції:

ЗК 1.Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 4.Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 6. Здатність мотивувати людей та рухатись до спільної мети.

ЗК 7.Здатність спілкуватись з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань).

ЗК 9.Здатність генерувати нові ідеї (креативність)

Фахові компетенції

1. Здатність використовувати професійно профільовані знання в галузі театрального мистецтва для професійно досконалого володіння професією;

2. Здатність розуміти закономірності історичного та загальнокультурного процесу, усвідомлювати місце своєї професії в суспільстві

3. Здатність використовувати професійно профільовані знання в галузі театрального мистецтва та набуті вміння і навички для створення сценічного образу у виставі на високому художньому рівні;

4. Здатність використовувати професійно профільовані знання, вміння й навички та скеровувати роботу по адекватному втіленню авторського та режисерського задуму виразними засобами акторського мистецтва;

5. Здатність використовувати професійно профільовані знання й практичні навички з акторської майстерності для органічного втілення на сцені художнього образу вистави;

6. Здатність виявляти соціокультурну та морально-естетичну проблематику твору та її актуальність для глядача, якому адресовано виставу, обґрунтовувати на основі теоретичних знань свою точку зору на художню ідею надзавдання, та художні засоби його втілення

7. Здатність відбирати та перетворювати творчі надбання майстрів сцени з метою створення сценічних образів

10. Здатність інтегрувати професійно профільовані знання, вміння та навички з різних навчальних дисциплін під час самостійної роботи над роллю у драматичній виставі.

Програмні результати навчання

1. Володіти основними професійно-орієнтованими дисциплінами, концепціями і теоріями сучасного мистецтвознавства, зокрема таких його галузей, як історія театру, костюму, образотворчого мистецтва, кіно і телебачення, майстерність актора, сценічна мова, сценічний бій, танець, вокал, володіти музичним інструментом.

2. Знати специфіку суміжних галузей театрального мистецтва: роботу на телебаченні, в дитячих театральних колективах та театрах ляльок, мистецтво естради, історію музичної культури, кіномистецтва, та інше, особливості творчої роботи в колективах різних мистецьких напрямків;

4. Враховувати у репетиційній роботі специфіку створення сценічного образу в драматичній виставі та кіно з урахуванням історичних, культурних та національних традицій;

7. Вільно володіти психофізичним апаратом та навичками виконання сценічної дії вміння вільно володіти прийомами пошуку зовнішньої і внутрішньої характерності сценічного образу;

8. Досконало володіти засобами зовнішньої та внутрішньої психотехніки (увага, уява, спілкування, почуття віри і правди, логіка і послідовність дії тощо);

13. На основі знань технології репетиційного процесу створення вистави вміння працювати над роллю в умовах сценічних та позасценічних репетицій в театрах різних жанрів та організаційних засад (драматичних, музично-драматичних, ляльок, юного глядача та ін.);

17. Показати уміння відбирати морально та педагогічно доцільні засоби взаємодії працівників, необхідні мотивуючі засоби, спрямовані на підвищення ефективності творчої праці;

18. Бути здатним виявляти єдину мету та єдині завдання для творчого колективу, будувати відносини із суб'єктами виробничого процесу на основі психологічних, педагогічних та етичних знань;

19. Досконало володіти мовними та позамовними засобами спілкування.

Перелік тем

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1

Тема 1. Основні методи досліджень процесів творчості.

Організаційні методи. Емпіричні методи. Спостереження. Самоспостереження. Експериментальні методи. Психологічний експеримент. Дослідницькі засоби. Інтерпретаційні методи. Дія - як психічний факт. Система дій. Зображення психічних фактів. Символізація дій.

Тема 2. Концепція механізму творчості.

Принцип механізмів психічних явищ. Цілісність механізму творчості. Дія, як процес розв'язання психологічних задач. Механізми психіки й тіла. Психічний механізм.

Тема 3. Мислення й психомоторика та норми почуття простору.

Випробування почуття простору. Почуття гармонії та його функції. Почуття гармонії – регулятори дій та вчинків. Психічний резонанс.

Тема 4. Норми підсвідомої активності психіки

Підсвідомі механізми чуттєво-інтуїтивного відображення (наслідування, інтенція, інтуїція). Створення образу з різних елементів. Дискурсивне мислення й перетворення образу й почуттів.

Тема 5. Уява та мислення й норми розвитку

Закони за якими працює уява (комбінування, гіперболізація, загострення, схематизація, типізація). Уява – відображення невідомого.

Тема 6. Чуттєві регулятори творчості.

Образ – основний регулятор дії. Мотив дії (пізнавальний, естетичний, моральний). Почуття – регулятор інтуїтивної дії. Думка, семантична модель дії. Слово, регулятор подвійного відображення. Регулятори словесної творчості..

Тема 7. Головні сили творчого синтезу.

Метод об'єктивно-аналітичного вивчення внутрішньотекстових відносин у психології творчості.

Художнє мислення, розкриття його суті, зясування природи й характерних ознак. Художнє мислення, як особливий тип мисленнєвої діяльності. Художнє чуття як феномен свідомості. Пряма залежність художнього чуття з художнім мисленням та фантазією. Взаємопов'язані та взаємозумовлені явища – уява та фантазія. Художні асоціації, логічна необхідність творчого процесу.

Тема 8. Принципи вимірювання потенцій творчості.

(Практичні заняття).

Проведення практичних занять, з використанням тестів (творчості, здібностей, відчуття простору).

Вправи психофізичного тренінгу на удосконалення асоціацій. Уяву та фантазію. Память фізичних дій. Зміну ставлення. Спілкування.

Розвиток образного бачення.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Вахтангов Е.Б. Записи, статті, письма.-М., Искусство,1950.
2. Гиппиус С.В.Актерский тренинг. Гимнастика чувств.- СПб,Пройм-ЕВРОЗНАК, 2007.
3. Горчаков Н.М. Станиславский о работе режиссера с актером.-М.,Искусство,1958.
4. Ершов П. Режиссура как практическая психология.-М.,Искусство,1967.
5. Ершов П. Технология актерского мастерства.-М.,ВТО,1959.
6. Захава Б.В. Мастерство актера и режиссера.-М.,Просвещение,1969.
7. Кнебель М.О. О том, что мне кажется важным.-М.,Искусство,1971.
8. Кнебель М.О. Пoesия педагогики.-М.,ВТО,1967.

9. Кристи Г. Воспитание актера школы Станиславского.-М.,Искусство,1968.
10. Мейерхольд В.Э. Статьи.Письма. Беседы.-в 2-хт. ВТО,1968.
11. Нелли В. Работа режисера.-К.,Мистецтво, 1962.
12. Новицкая Л.П. Уроки вдохновения. – М.: ВТО, 1967.
13. Попов А.Д. Творческое наследие в 2-х т.-М.,Искусство,1979-80.
14. Станиславский К.С. Собрание сочинений в 8 т.-М.,Искусство,1953-1958.
15. Чехов М. Литературное наследие в 2-х т.-М.,Искусство,1986.

Интернет – ресурси

1. Актерское мастерство. – Режим доступа : <http://acterprofi.ru>.
 2. Культура и Образование. Театр и кино // Онлайн Энциклопедия «Кругосвет». – Режим доступа : http://www.krugosvet.ru/enc/kultura_i_obrazovanie/teatr_i_kino.
 3. Каталог : Театр и театральное искусство. – Режим доступа : <http://www.art-world-theatre.ru>.
 4. Энциклопедия : Музыка. Театр. Кино. – Режим доступа : http://scit.boom.ru/music/teatr/What_takoe_teatr.htm
 5. Театральная Энциклопедия. Режим доступа : http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Culture/Teatr/ Index.php
 6. Планета театра : [новости театральной жизни России]. – Режим доступа: <http://www.theatreplanet.ru/articles>.
 7. Театральная энциклопедия. – Режим доступа : <http://www.theatre-enc.ru>.
 8. История : Кино. Театр. – Режим доступа : <http://kinohistory.com/index.php>.
 9. Театры мира. – Режим доступа : <http://jonder.ru/hrestomat>.
 10. Театры народов мира. – Режим доступа : <http://teatry-narodov-mira.ru/>
 11. Театральная библиотека: пьесы, книги, статьи, драматургия. – Режим доступа : <http://biblioteka.teatr-obraz.ru>.
- Хрестоматия актёра. – Режим доступа : <http://jonder.ru/hrestomat>

Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Ноутбук, персональний комп'ютер, мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет для:

- комунікації та опитувань
- виконання домашніх завдань
- виконання завдань самостійної роботи

Система та критерії оцінювання

у Рівненському державному гуманітарному університеті

Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми / виду діяльності може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в розподілі балів, які отримують здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни.

Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється згідно Положення про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти РДГУ за такими рівнями та критеріями:

Суми балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
90-100	A	відмінно	здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить і опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні здібності	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
82-89	B	дуже добре	здобувач вищої освіти вільно володіє теоретичним матеріалом, застосовує його на практиці, вільно розв'язує справи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре	
74-81	C	добре	здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, загалом самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, з-поміж яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			

64-73	D	задовільно	здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, з-поміж яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно	
60-63	E	достатньо	здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано

Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за практичну діяльність; оцінка за ІНДЗ (*за наявності) та оцінка за екзамен.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни

Виконання практичної, індивідуальної та самостійної робота							Сума
Змістовий модуль 1							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	100
15	15	15	15	15	10	15	

Політика дисципліни

При організації освітнього процесу здобувачі вищої освіти, викладачі, методисти та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу у РДГУ, Положення про академічну доброчесність, Положення про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти, Положення про практики, Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти.

Здобувачам вищої освіти необхідно зареєструватись в системі CMS MOODLE, отримавши кодове слово, де розміщені опорні конспекти лекцій, завдання та методичні вказівки до виконання лабораторних робіт, завдання для самостійної роботи та тести.

Присутність на заняттях не обов'язкова для студентів, які навчаються за індивідуальною та дуальною формою навчання, офіційно працевлаштовані і мають дозвіл від деканату на вільне відвідування занять.

Дозволяється користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час занять, окрім тих, де проводиться тестування.

Несвоєчасне виконання завдань самостійної роботи не вітається: виставляються нульові бали без права перездачі.

Політика доброчесності

Здобувач вищої освіти виконуючи самостійну або індивідуальну роботу повинен дотримуватись політики доброчесності. У разі наявності плагіату в будь-яких видах робіт здобувача вищої освіти він отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі.